

PROCJENA OPASNOSTI je zakonska obveza i najvažniji dokument iz ZNR-u kod poslodavca, to je ujedno i glavni zadatak poslodavca.

"Procjena opasnosti" je postupak kojim se utvrđuje razina rizika glede nastanka ozljede na radu, profesionalne bolesti, bolesti u svezi s radom te poremećaja u procesu rada koji bi mogao izazvati štetne posljedice po sigurnost i zdravlje zaposlenika

"Rizik" je vjerojatnost nastanka navedenih štetnih događaja

"Preostali rizik" je rizik od nastanka ozljede na radu, profesionalne bolesti i poremećaja u procesu rada preostao nakon primjene osnovnih pravila zaštite na radu.

"Metoda analize rizika" je postupak kojim se može odrediti vjerojatnost nastanka štetnog događaja

"Mjesto rada i radni okoliš" su sva mjesta i prostori pod neposrednim i posrednim nadzorom poslodavca na kojima se zaposlenici moraju nalaziti ili do kojih moraju dolaziti tijekom rada.

"Radno mjesto" je skup poslova koje obavlja zaposlenik na temelju ugovora o radu

"Opasne radne tvari" su po zdravlje štetne, zapaljive i eksplozivne tvari

Obvezu izrade procjene opasnosti imaju poslodavci u slijedećim djelatnostima:

- 1) poljoprivredi,
- 2) lova i šumarstvo,
- 3) ribarstva,
- 4) rudarstva,
- 5) građevinarstvo,
- 6) promet skladištenje i veze,
- 7) prerađivačkoj industriji,
- 8) opskrba električnom energijom, plinom i vodom
- 9) zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi
- 10) osim ovih djelatnosti poslodavci moraju izraditi procjenu opasnosti i u djelatnostima gdje postoji mogućnost nastanka ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, te poremećaja u procesu rada koji bi mogli izazvati štetne posljedice po sigurnosti zdravlje radnika
- 11) obvezu izrade procjene opasnosti imaju i obrazovne ustanove s laboratorijima i radionicama praktične nastave
- 12) procjene opasnosti obvezne su i kod poslodavac u slučajevima članka 20. stavka 4 i članka 21. stavka 4. zakona o zaštiti na radu tj. kada je poslodavcu odobreno od ministra nadležnog za rad da ne treba stručnjaka zaštite na radu iako zapošljava više od 50 radnika odnosno da ne treba ustrojiti samostalnu stručnu službu iako zapošljava više od 250 radnika

PROCJENA OPASNOSTI - SKRIPTA ZA POLAGANJE ISPITA STRUČNJAKA ZNR

Svaki poslodavac koji zapošljava manje 20 radnika može izraditi procjenu opasnosti sam (bez obzira ispunjava li uvjete) ali je mora dati na provjeru ustanovi koju je za to ovlastilo nadležno ministarstvo.

Kod poslodavca s više od 20 radnika pri izradi procjene sudjeluje i povjerenik radnika za zaštitu na radu, a kod poslodavca s više od 50 radnika odbor za zaštitu na radu ali prije njenog usvajanja o njoj raspravlja zaposleničko vijeće.

Za izradu procjene opasnosti primjenjuju se hrvatske metode ili u svijetu prihvaćene metode kao što su:

- **AUVA** (Austrijska ustanova za osiguranje od nesreća),
- **BG** (Njemačke strukovne udruge),
- **SME** (Europska zajednica za mala i srednja poduzeća),
- **WKO** (Austrijska gospodarska komora).

Moguća je istovremena primjena dviju ili više komplementarnih metoda u okvirima i na način kako je predviđeno za pojedinu metodu, ali je potrebno najglasiti o kojim se metodama radi.

SADRŽAJ PROCJENE OPASNOSTI:

1. Opći podaci
2. Podaci o postojećem stanju
3. Analiza i procjena prikupljenih podataka
4. Plan mjera za smanjivanje mjera razine opasnosti
5. Prilozi (tekstualni i grafički)

1. Opći podaci

- sadrže sve podatke o poslodavcu(s lokacijama objekta), osobama koje su sudjelovale u izradi procjene (voditelj i članovi radne skupine, vanjski stručnjaci, stručnjaci ZNR i povjerenici radnika za ZNR koji su sudjelovali u izradi procjene) metodu koja je korištena prilikom izrade procjene, način na koji je sudjelovao odbor za ZNR, podaci o raspravljanju radničkog vijeća ako je i kada raspravljalo te nadnevak završetka rada na procjeni, ako je procjenu radila ovlaštena ustanova potrebno je navesti podatke o njihovim radnicima koji su sudjelovali u procjeni

2. Podaci o postojećem stanju sadrži

- opće podatke o poslodavcu početak rada, djelatnosti i ukupan broj radnika)
- opis glavnih tehnoloških procesa po lokacijama i objektima
- sve podatke o svakom radnom mjestu (naziv, broj radnika, da li su s posebnim uvjetima rada, da li je staž s uvećanim trajanjem, raspored radnog vremena, kojim su opasnostima radnici izloženi na tim radnim mjestima – mehaničke, kemijske, padovi i rušenja, biološke tvari, požari i eksplozije itd.)
- popis opasnih radnih tvari

3. Analiza i procjena prikupljenih podataka obuhvaća

- kompletnu analizu primjenu svih pravila zaštite na radu (opća, posebna i usvojena)
- analizu svih skupnih, smrtnih i teških ozljeda na radu
- usporedba broja ozljeda na 1000 zaposlenika u odnosu na dotičnu djelatnost
- analizu svih poremećaja u procesu rada koji su mogli izazvati štetne posljedice po sigurnost i zdravlje radnika
- analizu svih radnih mjesta na kojima rade malodobnici
- propusti u primjeni pravila ZNR

4. Plan mjera za smanjenje razine opasnosti sadrži

- primjenu osnovnih i posebnih pravila zaštite na radu odnosno drugih mjera koje poslodavac mora primijeniti u svrhu uklanjanja opasnosti ili smanjenja na najmanju moguću mjeru
- rokove i ovlaštenike odgovorne za provedbu mjera te način kontrole nad provedbom mjera
- plan mjera izrađuje se za tehnološke odnosno organizacijske cjeline i služi kao podloga za postupanje ovlaštenika u dotičnom dijelu procesa rada

5. Prilozi sadrže

- tlocrt lokacije s ucrtanim objektima
- popis poslova za koje se mora provesti osposobljavanje za rad na siguran način
- popis poslova s posebnim uvjetima rada
- popis opasnih kemijskih tvari s naznako GVI i KGVI
- popis strojeva i uređaja s povećanim opasnostima
- popis radnih prostorija i prostora za koje postoji obveza ispitivanja radnog okoliša
- popis poslova na kojima se moraju upotrebljavati zaštitna radna sredstva s naznakom sredstva

Revizija procjena obavlja se nakon svake smrtne, skupne ili teže ozljede, utvrđenog slučaja profesionalne bolesti te poremećaja u procesu rada koji je mogao izazvati štetne posljedice po sigurnost i zdravlje zaposlenika, izmjena u procesu rada koje utječu za sigurnost i zdravlje zaposlenika te na temelju izvršnog rješenja inspektora rada odnosno najmanje svake dvije godine.

NAČIN IZRADE PROCJENE OPASNOSTI

Poslodavac iz redova radnika imenuje jednu ili više radnih skupina za izradu procjene opasnosti.

Radnu skupinu čine najmanje tri stručnjaka zaštite na radu visoke stručne spreme tehničkog usmjerenja, usmjerenja zaštite na radu odnosno usmjerenja koje odgovara djelatnosti poslodavca.

Jedan član radne skupine imenuje se za voditelja.

U izradi procjene sudjeluje i specijalist medicine rada na način da procjenjuje mogućnost nastanka ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u svezi s radom i veličinu rizika njihovog nastanka.

U izradi procjene kada je to potrebno sudjeluje i dipl. ing. kemijske tehnologije ili dipl. ing. kemije.

Stručnjaci za procjenu opasnosti moraju biti zaposleni kod poslodavca s najmanje polovicom radnog vremena, a ostali stručnjaci poslove vezane za izradu procjene opasnosti mogu obavljati i na temelju ugovora o djelu.

Voditelj radne skupine mora imati najmanje pet godina radnog iskustva u struci i položen opći i poseban dio stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu u skladu s odredbama Pravilnika o polaganju stručnog ispita stručnjaka zaštite na radu.

Ostali članovi radne skupine moraju imati najmanje tri godine radnog iskustva u struci i položen opći i posebni dio stručnog ispita stručnjaka zaštite na radu u skladu s odredbama Pravilnika iz stavka 1. ovoga članka.

Odredbe o načinu izrade procjene opasnosti na odgovarajući se način primjenjuju kada izradu procjene opasnosti obavlja ovlaštena ustanova odnosno trgovačko društvo za zaštitu na radu.

Poslodavac podnosi ministru nadležnom za rad pisani zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje poslova na izradi procjene opasnosti uz koji prilaže dokaze o ispunjavanju uvjeta iz članka 14. i 15. Pravilnika o izradi procjene opasnosti (gore navedeno).

Svaki poslodavac koji zapošljava manje 20 radnika može izraditi procjenu opasnosti sam (bez obzira ispunjava li uvjete) ali je mora dati na provjeru ustanovi koju je za to ovlastilo nadležno ministarstvo.

Kod poslodavca s više od 20 radnika pri izradi procjene sudjeluje i povjerenik radnika za zaštitu na radu, a kod poslodavca s više od 50 radnika odbor za zaštitu na radu ali prije njenog usvajanja o njoj raspravlja zaposleničko vijeće.